

Rapport

VolkerWessels Vastgoed bv
De heer H. Gorissen
Postbus 2623
3800 GD Amersfoort

Aveco de Bondt
bezoekadres Stationsweg 3
postbus 223
postcode 3970 AE Driebergen
telefoon (0)343 52 31 00
telefax (0)343 52 31 96
e-mail info@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam Quicksan Flora en fauna bestemmingsplangebied
Buitenspaarne te Spaarndam
projectnummer 120614

referentie LDR/001/120614

opdrachtgever De heer H. Gorissen
contactpersoon De heer M. van Otterloo

status definitief
versie 03

aantal pagina's 14
datum 9 oktober 2012

auteur ir. L. Dresmé

gecontroleerd Ing. E. Bouwmeester

SAMENVATTING

In opdracht van de heer Gorissen heeft de vakgroep Ecologie van Aveco de Bondt in april 2012 een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het bestemmingsplangebied SpaarneBuiten te Spaarndam (gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude)

Aanleiding

De aanleiding van het onderzoek wordt gevormd door de bestemmingsplanprocedure van het plangebied.

Doel

Het doel van de quickscan flora en fauna is meerledig:

- vaststellen van beschermde flora en fauna;
- vaststellen wat de effecten zijn van het initiatief op beschermde flora en fauna;
- indien als gevolg van het initiatief negatieve effecten op beschermde flora en fauna te verwachten zijn, dient te worden bepaald of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd is.

Conclusie

Alleen eventuele steigers of drijvende vlonders en terrassen die aan de zijde van de Mooie Nel komen te liggen, maken deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Omdat het watervolume niet afneemt en geen effecten worden verwacht op de ondergedoken watervegetatie, is geen sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken van de EHS. Een 'nee-tenzij' toets is niet nodig. Negatieve effecten op Natura 2000 of andere beschermde gebieden worden niet verwacht.

Binnen het plangebied komt een uitermate geschikt leefgebied van de rugstreeppad voor. Het leefgebied wordt gevormd door de locatie waar de watercompensatie is gerealiseerd. Dit gebied met natuurvriendelijke oevers blijft zoals het nu is en heeft daarom geen effect op de voortplantingslocaties van de rugstreeppad. Omdat het terrein het afgelopen jaar is ontstaan, kan momenteel nog geen sprake zijn van winterverblijfplaatsen. Om te voorkomen dat de rugstreeppad overwintert in de nabijgelegen zandheuveld, wordt geadviseerd een amfibiescherm te plaatsen voor half oktober. Dan is geen ontheffing van de Flora- en faunawet.

De bomenrij met struiklaag aan de oostzijde van het plangebied is mogelijk geschikt als broedlocatie van vogels met jaarrond beschermde nesten. Hoewel momenteel geen jaarrond beschermde nesten zijn aangetroffen, kan dat in de toekomst veranderen. Indien de bomenrij en struikenlaag worden verwijderd, dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Geadviseerd wordt om kort voor de kap een extra controle op nesten uit te voeren. Overigens zijn nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten ook buiten het broedseizoen beschermd en is dan een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Indeling van de rapportage	4
2	FLORA- EN FAUNAWET	5
3	HET PLANGEBIED	6
3.1	Ligging van het plangebied	6
3.2	Beschermde gebieden	7
3.3	Omschrijving van het project	8
4	BESCHERMDE FLORA EN FAUNA	9
4.1	Onderzoeksmethoden	9
4.2	Resultaten	9
4.2.1	Flora	9
4.2.2	Zoogdieren	9
4.2.3	Broedvogels	9
4.2.4	Amfibiën en reptielen	10
4.2.5	Overige soorten	12
5	CONCLUSIE	13
6	LITERATUURLIJST	14

1 INLEIDING

In opdracht van de SpaarneBuiten VOF heeft Aveco de Bondt in april 2012 een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het bestemmingsplangebied SpaarneBuiten te Spaarndam (gemeente Haarlemmerliede en Spaarndam).

1.1 AANLEIDING

De aanleiding van het onderzoek wordt gevormd door de bestemmingsplanprocedure van het onderhavige plangebied. Voor een goede ruimtelijke ordening is het nodig het plangebied vooraf op het voorkomen van beschermde flora en fauna te controleren.

1.2 DOEL

Op basis van de Flora- en faunawet heeft de initiatiefnemer een onderzoeksplicht. Het doel van de quickscan flora en fauna is meerledig:

- onderzoek naar beschermde flora en fauna;
- vaststellen wat de effecten van het initiatief zijn op beschermde flora en fauna;
- indien als gevolg van het initiatief negatieve effecten op beschermde flora en fauna te verwachten zijn, dient te worden bepaald of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd is.

1.3 INDELING VAN DE RAPPORTAGE

De quickscan flora en fauna bestaat uit 5 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 is de Flora- en faunawet omschreven. De relevante regelgeving vormt het beoordelingskader waarbinnen de effecten van de ruimtelijke ingreep op de mogelijk aanwezige te beschermen flora en fauna worden getoetst. Hoofdstuk 3 beschrijft het project en de ligging van het plangebied. Hoofdstuk 4 bestaat uit de onderzoeksmethode van het archief- en veldonderzoek met de resultaten en de effecten. De conclusies zijn weergegeven in hoofdstuk 5.

2 FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren, alsmede hun directe leefomgeving. Dit gebeurt onder meer door middel van:

- een algemene zorgplicht;
- enkele verbodsbepalingen.

Algemene zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de ‘algemene zorgplicht’ (artikel 2). Deze zorgplicht bestaat uit bewust omgaan met soorten en een onderzoeksplicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van de Flora- en faunawet (artikelen 8 tot en met 12)¹ is het verboden planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te beschadigen. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd.

Op 23 februari 2005 is het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet in werking getreden. De beschermde flora en fauna zijn onderverdeeld in drie tabellen overeenkomstig de brochure “Buiten aan het werk” van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (nu Economische zaken, Landbouw en Innovatie of EL&I). Tabel 1 soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. Tabel 2 soorten zijn niet zondermeer vrijgesteld en tabel 3 soorten zoals rugstreeppad, is een uitgebreide toets nodig als overtreding van artikel 8 tot en met 12 niet kan worden voorkomen.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle broedvogels in Nederland zijn beschermd. De nesten en de directe omgeving zijn tijdens het broedseizoen beschermd. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond, dus ook buiten het broedseizoen, beschermd.

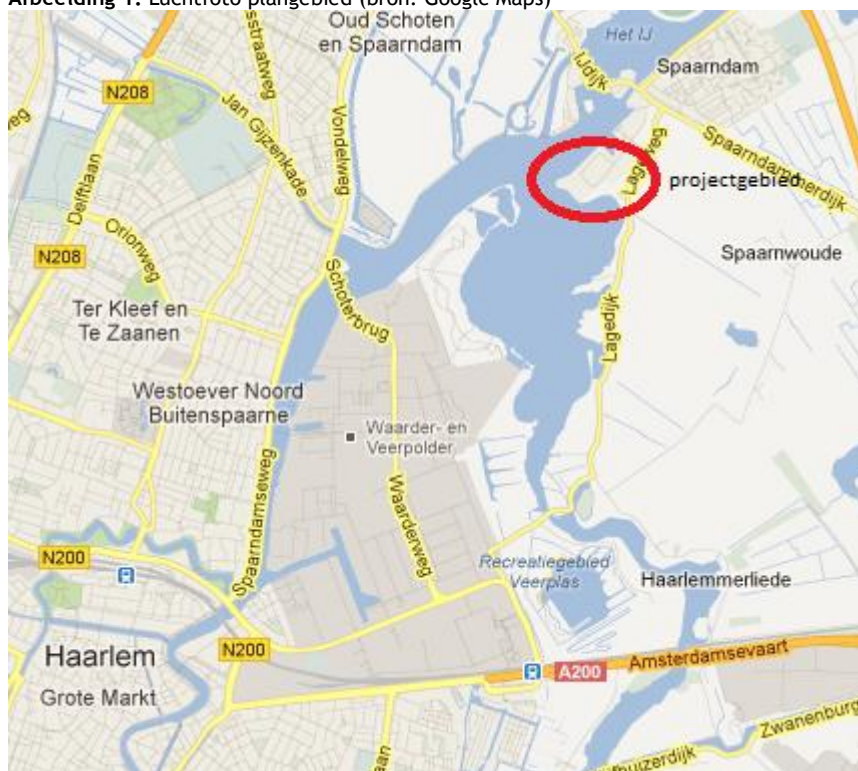
-
- ¹ Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
 - Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
 - Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
 - Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
 - Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

3 HET PLANGEBIED

3.1 LIGGING VAN HET PLANGEBIED

Het plangebied omvat het bouwrijpe terrein op een voormalig industrieterrein aan de Mooie Nel, een meer aan de rivier het Spaarne, in de gemeente Haarlemmerliede en Spaarwoude (Noord-Holland), zie afbeelding 1.

Afbeelding 1: Luchtfoto plangebied (bron: Google Maps)

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Natura 2000-gebieden

De meest nabij gelegen beschermde Natura 2000-gebied is Kennemerland-Zuid, op een afstand van meer dan 5 kilometer. Andere Natura 2000-gebieden liggen allemaal op meer dan 10 km afstand van het plangebied. Gezien de grote afstand, zijn geen negatieve effecten te verwachten als gevolg van de woningbouw. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet is dan ook niet nodig.

Ecologische Hoofdstructuur (hierna EHS)

Het deel van het plangebied waar woningen worden gebouwd, is geen onderdeel van de EHS. De Mooie Nel, dat direct ten zuiden aan het plangebied grenst, behoort wel tot de EHS, zie afbeelding 2. Onderdeel van het inrichten van de buitenruimte is het realiseren van steigers in het water. In het bestemmingsplan zijn plaatsen aangeduid waar dit is toegestaan. Daarnaast is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen om buiten deze aanduidingen extra steigers, vlonders en drijvende terrassen in de Mooie Nel of het Noorder Buiten Spaarne toe te staan. Het gezamenlijke oppervlak van deze extra steigers, vlonders en drijvende terrassen mag niet meer dan 4590 m² bedragen.

De locatie(s) van deze extra steigers, vlonders en drijvende terrassen in de Mooie Nel en het Noorder Buiten Spaarne is vooralsnog niet nader bepaald. Indien steigers, vlonders of drijvende terrassen langs de oevers van de Mooie Nel komen te liggen, liggen deze in de Ecologische Hoofdstructuur. Het type natuur bestaat echter uit wateroppervlak en het aanbrengen van drijvende elementen en steigers brengt geen afname in watervolume met zich mee. Aan de oever van de Mooie Nel is geen ondergedoken watervegetatie (waterplanten die geheel onder water groeien) aanwezig, vanwege de golfslag. Als gevolg van het aanbrengen en in gebruik hebben van steigers, vlonders of drijvende terrassen, zal geen sprake zijn van aantasting van de wezenlijke kenmerken van de EHS. Een 'nee-tenzij' toets is niet nodig.

Afbeelding 2: natuurdoelenkaart op basis van natuurdoeltypen (bron: provincie Noord-Holland, structuurvisie 2040, <http://gis.noord-holland.nl/structuurvisie2040/>)

3.3 OMSCHRIJVING VAN HET PROJECT

Het project omvat nieuwbouw van circa 320 woningen. Daarnaast wordt er ook voorzien in (eventueel) 500 m² commerciële ruimte en een jachthaven met maximaal 70 ligplaatsen. Het biotoop bestaat uit kale zandgrond met pioniervegetatie, wat typisch is voor bouwrijpe grond, zie afbeelding 3.

Afbeelding 3: Foto van het plangebied met zicht op de Mooie Nel

4 BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

4.1 ONDERZOEKSMETHODEN

Het onderzoek bestaat uit een archiefonderzoek en een veldbezoek. Voor het archiefonderzoek is Waarneming.nl en het archief van de Gegevensautoriteit Natuur geraadpleegd. Op 23 april 2012 heeft een veldonderzoek plaatsgevonden, waarbij een beoordeling is gemaakt van de geschiktheid van het terrein (inclusief bebouwing) als leefgebied van beschermde flora en fauna.

4.2 RESULTATEN

4.2.1 FLORA

Op grond van de bestudeerde archiefgegevens worden in het plangebied geen beschermde plantensoorten verwacht.

4.2.2 ZOOGDIEREN

Vanuit de archiefgegevens is niets bekend over het voorkomen van beschermde zoogdieren. Het bestaande biotoop bestaat uit braakliggend bouwterrein met een pioniervegetatie. De overgang van land naar water bestaat uit een harde beschoeiing met een niveauverschil van circa 50 cm. Beschermde watergebonden zoogdieren zoals waterspitsmuis en noordse woelmuis worden op basis van het biotoop niet verwacht. Gebouwbewonende zoogdieren zoals vleermuizen kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte bebouwing.

Effecten

Omdat beschermde zoogdieren kunnen worden uitgesloten, zal bij de uitvoering van het project geen sprake zijn van negatieve effecten op beschermde soorten.

4.2.3 BROEDVOGELS

Archiefonderzoek levert geen gegevens op van broedvogels in het plangebied. In de rietkraag ter plaatse van de watercompensatiegebied kunnen watergebonden broedvogels worden verwacht zoals zwaan, meerkoet en waterhoen. In de bomen- en struiklaag aan de oostzijde van het plangebied kunnen soorten zoals zwarte kraai, spreeuw, merel en ekster worden verwacht. Jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen.

Effecten

De bomenrij met struiklaag aan de oostzijde van het plangebied, langs de doorgaande weg, is mogelijk geschikt voor vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest, zoals sperwer en buizerd. Hoewel momenteel geen nesten zijn aangetroffen, kan in de toekomst wel sprake zijn van (jaarrond beschermde) nesten. Indien de bomenrij en struiklaag worden verwijderd, dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Geadviseerd wordt om kort voor de kap een extra controle op nesten uit te voeren. Hoewel de kans klein is, kan dan wel sprake zijn van jaarrond beschermde nesten. Indien dan wel jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen is alsnog een ontheffing van de Flora-en faunawet nodig en zal pas na het broedseizoen tot kap overgegaan mogen worden. Overigens zijn nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten ook buiten het broedseizoen beschermd.

4.2.4 AMFIBIËN EN REPTIELEN

Binnen het plangebied komt een uitermate geschikt leefgebied van de rugstreeppad voor. Het leefgebied wordt gevormd door de locatie waar de watercompensatie is gerealiseerd. De zandige oevers zijn erg flauw en onbegroeid met een ruime hoeveelheid ondiep water. Rugstreeppadden komen overal in lage dichtheden voor, maar kunnen explosief toenemen op geschikte voortplantingslocaties. De rugstreeppad houdt van ondiep water, maar is een slechte zwemmer. Bouwterreinen waar onbedoeld enige weken achtereen plassen ontstaan, vormen een ideaal voortplantingsbiotoop.

Effecten

Het waterrijke gebied aan de oostzijde gebied met natuurvriendelijke oevers en de aangrenzende rietkragen blijven behouden en daarom is een negatief effect op de voortplanting en zomerverblijfplaatsen van de rugstreeppad uitgesloten. Hoewel geen nader onderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van de rugstreeppad, wordt vanuit de zorgplicht wel aangenomen dat het gebied als leefgebied gebruikt wordt dan wel in de toekomst gebruikt zal worden. Diverse kleinere zandheuvelds nabij het watercompensatie gebied zijn geschikt als winterhabitat, zie afbeelding 4. Omdat de zandheuvelds in de winter van 2011-2012 zijn ontstaan, kan niet eerder sprake zijn van een winterhabitat.

Afbeelding 4. Bestaande kleinere zandheuveld met locatie

Aan de zijde van de Mooie Nel ligt een grotere heuvel. De heuvel is een depot van vervuilde grond die is ingepakt met folie met een leeflaag erover heen. Deze heuvel ligt er al wat langer, gezien de begroeiing van dichtere graszoden, zie afbeelding 4 (en voor de locatie de grotere cirkel op afbeelding 5). De graszoden en de folie onder de leeflaag maakt de heuvel minder geschikt als winterverblijfplaats van de rugstreeppad.

Afbeelding 5. Bestaande grotere heuvel aan de zijde van de Mooie Nel

Indien zowel de kleinere zandheuveld tussen oktober en april worden afgegraven bestaat de kans dat individuen in winterslaap beschadigd raken. Omdat momenteel nog geen sprake kan zijn van winterverblijfplaatsen is momenteel (indien de heuveld voor de winter worden verwijderd) geen sprake van overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Om te voorkomen dat winterverblijfplaatsen van de rugstreeppad ontstaan en daarmee overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet, worden de volgende maatregelen geadviseerd: De bestaande zandheuveld

(inclusief de grotere heuvel) worden in oktober en november met een amfibiescherm afgeschermd.

Het amfibieënscherm dient te worden geplaatst onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog. Indien de voorgestelde maatregelen worden uitgevoerd worden geen negatieve effecten op de rugstreepad verwacht en is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Als het niet mogelijk is om het amfibieënscherm te plaatsen zoals hierboven beschreven, is een ontheffing voor tijdelijke natuur nodig. Een ontheffing tijdelijke natuur houdt in dat de rugstreepad de gelegenheid krijgt in de tijdelijk ontstane situatie een vaste verblijfplaats te hebben, maar dat deze vaste verblijfplaats tijdelijk zal zijn en dus na een bepaalde periode mag worden verwijderd.

4.2.5 OVERIGE SOORTEN

Soorten zoals beschermde insecten, slakken en weekdieren worden gezien het biotoop niet verwacht.

5 CONCLUSIE

Behalve de rugstreeppad en broedvogels worden binnen het plangebied geen beschermde flora en fauna verwacht. Het leefgebied van de rugstreeppad wordt gevormd door de locatie waar de watercompensatie is gerealiseerd. Omdat dit deelgebied blijft behouden, blijft de voortplantingslocatie in tact. Diverse kleinere zandheuvels nabij het watercompensatie gebied zijn geschikt als (toekomstig) winterhabitat. Omdat de zandheuvels in de winter van 2011-2012 zijn ontstaan, kan niet eerder sprake zijn van een winterhabitat. Nader onderzoek naar het voorkomen van de rugstreeppad is niet uitgevoerd, maar mag op basis van de geschiktheid van het gebied worden aangenomen.

Indien zowel de kleinere als de grotere zandheuvels in de winter worden afgegraven bestaat de kans dat individuen in winterslaap beschadigd raken. Om winterverblijfplaatsen te voorkomen worden de volgende maatregelen geadviseerd: De bestaande zandheuvels worden half oktober tot december met een amfibiescherm afgeschermd. Indien de voorgestelde maatregelen worden uitgevoerd worden geen negatieve effecten op de rugstreeppad verwacht en is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

De bomenrij aan de oostzijde van het plangebied is mogelijk geschikt als broedlocatie voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Hoewel momenteel geen jaarrond beschermde nesten zijn aangetroffen, kan in de toekomst wel sprake zijn van jaarrond beschermde nesten. Indien de bomenrij en struikenlaag worden verwijderd, dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Geadviseerd wordt om kort voor de kap een extra controle op nesten uit te voeren. Indien dan wel jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen is alsnog een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig en zal pas na het broedseizoen tot kap overgegaan mogen worden. Overigens zijn nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten ook buiten het broedseizoen beschermd.

6 LITERATUURLIJST

- www.soortenbank.nl
- www.waarneming.nl
- Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen (2011). “Soortenstandaard rugstreepad”
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2005). “Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!”
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2009). “Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen”